

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 22.40
za pol leta " " 11.20
za četrt leta " " 5.60
za en mesec " " 1.90

za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirane pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENEK

Inserati:

Enostop. petivrst (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravišškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 4 strani.

Škofjeloško slavlje S. K. S. Z.

Pozdrav predsednika štajerske mladeniške zveze.

Mladenič Žebot iz St. Ilja nad Mariborom pravi: V imenu severne slovenske mladeniške armade mi bodite prav srčno pozdravljeni! Štajerska mladina se je začela gibati že pred leti in si je pred kratkim ustanovila mladeniško zvezo, katere namen vam je znan. V kratkem vam narisem, kaj smo dosegli. Dosegli smo prvič, da zna mladina že misliti; naši mladenci so glave za to, in časih povejo zares nepričakovano misel. Pred kratkim n. pr. mi je rekel tovariš: Nasprotniki imam srčno rad; če bi jih ne imeli, bi mi zastali in zaspi. Do takih zaključkov prihaja preprosto mladenci po lastnem premišljanju.

Naša mladina pa se je navadila tudi pravega narodnega, pozitivnega dela. Zadnje državnoborske volitve so nam pokazale, da je naša organizacija vzgojila mladino, ki zna pozitivno delati za boljšo bodočnost naroda. Naši mladenci so postali jekleno značajni. Spominjam se besed, izgovorjenih na zadnjem našem shodu pri Sv. Trojici v Slov. Goricah: Ne bodimo podobni klopotcem, ne bodimo podobni visokemu gospodu tam blizu ministrstva! (Klici: Dr. Plój.)

Omislili smo si tudi posebne znake. Znak naše zveze je znamenje našega dela, naše zmage. Pojdite z našimi mladenci. Pojdimo vsi naprej do zmage, mi mladi! (Oduševljeni živio-klici in burno ploskanje.)

Predsednik dr. Krek želi mnogo takih vzglednih mladencev, kakor je Žebot, našemu narodu. Še sinoči morda je delal na polju, se trudil v vinogradu, danes pa tukaj tako lepo in prepričevalno govori. Želi, da bi naša domovina imela v vsaki vasi enega Žebota!

Poročilo goriške »Zveze«.

(Poroča Fr. Kremžar iz Gorice.)

Prinašam pozdrav od našega predsednika dr. Breclja, ki bi se sicer rad udeležil, pa je zadržan.

Dne 23. avgusta lanskega leta se je ustanovila na Goriškem »S. K. S. Z.«, da zveže v trdno vez vse, kar je na Goriškem krščanskega, kar socialno in demo-

kratično čuti in misli med goriškimi Slovenci. Ustanovil jo je dr. Andrej Pavlica. Misel, da se ustanovi na Goriškem »S. K. S. Z.«, je prišla res s Kranjskega, misel pa, da je treba delati po krščansko-socialnem programu, ta misel pa ni prišla s Kranjskega na Goriško, ampak iz Goriškega na Kranjsko.

Da danes po celem Slovenskem tako lepo procvita katol. misel, da se imamo poleg našega in vašega dr. Kreka predvsem zahvaliti Goričanu dr. Mahnič, ki je pač brez dvoma v tem oziru prvi oral ledino. Ut omnes unum sint. To povdarjam prav posebno radi tega, da naši Goričani, ki so tu zbrani, vidijo, da naše gibanje ni samo kranjsko, ampak, da je Goričan bil oni, ki je ustanovitelj mladega krščanskega gibanja na Slovenskem.

Menim, da je danes, ko imamo za seboj prvo poslovno leto goriške S. K. S. Z., umestno spomniti se na kratko zgodovino katoliškega gibanja na Goriškem.

Okrog Mahniča so se zbirali dr. Jožef Pavlica, kaplani Koršič, Dermastia ter Knavs. Ti možje so prvi širili na Goriškem krščansko-socialno idejo. Ustanovili so »Primorski List«, ki je danes tudi glasilo naše »Zveze«, ter »Delavski Prijatelj«, prvi krščansko-socialni delavski list na Slovenskem. A Mahnič je postal škof na Krku, Dermastia in Pavlica je vzel smrt, Koršiča je vzel morje — je namreč pomorski kaplan — izmed onih mož edino dr. Knavs še deluje, sedaj kot dekan v Cerknem. Potihnilo je krščansko-socialno gibanje, dokler drugi katoliški shod leta 1900 zopet ni nekoliko poživil tega gibanja. V tem času do drugega katoliškega shoda je bilo na Goriškem ustanovljenih pet katoliških izobraževalnih, oziroma delavskih društev, ki so danes pridružena »Zvezi«. Od drugega katoliškega shoda do tretjega je bilo pa ustanovljenih šest društev na krščansko-socialnem programu. Kakor pa so sploh v vsem našem gibanju katoliški shodi nekaki mejniki, tako tudi v krščansko-socialni izobraževalni organizaciji na Goriškem. Tretji katoliški shod je še v prav posebni meri dvignil katoliško zavest na Goriškem. Saj je še znano, da je bilo na tretjem katoliškem shodu nad 600 goriških Slovencev ter da se tretji katoliški shod po pravici lahko imenuje shod katoliških goriških Slovencev v Ljubljani.

Od tretjega katoliškega shoda pa do danes je bilo ustanovljenih 22 krščansko-socialnih izobraževalnih društev, ki so pridružena »Zvezi«, 17 od teh jih je ustanovljenih letos. Če seštejemo torej te številke 5 + 6 + 24, dobimo, da ima danes »Zveza« včlanjenih 35 društev, ki večinoma lepo uspevajo. Dokaz temu je to-le: Vsa naša organizacijska društva skupno štejejo nad 3500 članov. Torej pride na vsako društvo povprečno 100 članov. Če bi društva slabo uspevala, bi ne imela toliko članov.

Delovanje »Zveze« je bilo živahno. V »Zvezinih« društvih je bilo od 1. julija lanskega leta do 30. junija tekočega leta 118 predavanj in 25 veselic.

Ker je »S. K. S. Z.« v Gorici priredila sama v tem času 21 predavanj in ker nimamo podatkov od dveh društev, dobimo, da je bilo v naši organizaciji v označenem času nad 140 predavanj.

Poleg tega nam kaže statistika, da je bilo v naših društvih letos 317 časopisov, 20 pevskih zborov, 7 tamburaških zborov, 2 telovadna odseka in 15 knjižnic. Pri tem omenjam še, da se število telovadnih odsekov kmalu znatno pomnoži in da tudi v Gorici kmalu dobimo telovadni odsek. Poleg tega se peča »Zvezin« odbor s tem, da bi se ustanovili strelski odseki po naših društvih. Upanje je, da se tudi ta misel kmalu uresniči. Seveda mislimo tudi strelce telovadcem podobno uniformirati, saj bodo le druga branža v isti vojski. Tako upamo, da dobi naša mladeniška organizacija ravno po naših gorah, kjer ni tal za telovadne odseke, tem več zaslonbe s strelskimi odseki.

Najvažnejše delo, ki ga je storila »Zveza«, pa je brez dvoma prireditve socialnega kurza, ki se je vršil v Gorici 2., 3. in 4. januarja. Nad 200 mož in fantov iz cele Goriške je bilo zbranih takrat na socialnem kurzu. Seveda uspehov se ne dá živati naenkrat in bi bilo tudi precej naivno, jih takoj zahtevati. Gotovo pa je, da je socialni kurz velike važnosti za razvoj naše izobraževalne, politične in gospodarske organizacije.

Dokaz, kako prepotrebno in važno nalogo vrši »Zveza« na Goriškem, je ta, da se naš prevzvišeni nadpastir nadškof Fr. Borgia, prav živo zanima za njeno delo ter ji je vsestransko naklonjen.

Gotovo je, da je opaziti v naši organizaciji še precej nedostatkov, gotovo je, da

posamezna društva še ne vrše one naloge, ki bi jo morala; gotovo je tudi, da »Zveza« še nekaj časa ne bo mogla obvladati vsega dela in to iz enega poglavitnih vzrokov: pomanjkanja moči.

Zgodovina celega dolgega razvoja krščansko-socialnega gibanja na Goriškem nam pa tudi kaže, da je bilo to gibanje tembolj močno, čimbolj brezobzirno so njega zastopniki šli v boj za svoja načela. Na drugi strani pa vidimo včasih nekako polovičarstvo, ki je krščansko-socialni stvari vedno mnogo več škodovalo, kot vsi odkriti nasprotniki.

Mislim, da bi ob zaključku svojega poročila moral želeli naši stvari dobrega uspeha, kakor se to običajno vrši. Dober uspeh nam je zagotovljen le, če bomo imeli odločne, značajne bojovníke brez polovičarjev. Take odločne može naj krščansko-socialna organizacija, posebno mladeniška organizacija vzgoji iz naših mladencev. Zato kličem: Živela odločnost in pogum! Proč s polovičarstvom!

(Dalje prihodnjič.)

Občni zbor »Kmečke zveze« za goriški okraj.

Salon restavracije »Central« se je v nedeljo, god sv. Ane, napolnil kmetskih mož. Malone vse občine goriškega okraja so bile po najboljših možeh zastopane.

Predsednik župan Lutman pozdravi in otvori občni zbor.

Nato poroča poslanec Fon zelo obširno in zanimivo o delovanju državnega zbora, posebej o vojaških zadevah in olajšavah, o zavarovanju kmečkih delavcev za starost in onemoglost, o državni akciji za saniranje deželnih financ, o davku na žganje, o goriških šolskih stvarih, o nameri vlade, kako pomoči goriški deželi, o lanski državní podpori za nabavo sena ter o čudnem postopanju deželnega odbora v ti zadevi ter predlaga resolucijo na poljedelskega ministra, naj ukaže deželnemu odboru podpora razdeliti kmetom po goriškem in sežanskem okrajnem glavarstvu.

Poročilo in resolucija sta bila sprejeta soglasno med splošnim odobravanjem.

Župan Lutman pristavi, da je odbor »Kmečke zveze« sklenil danes predlagati enakopredmetno resolucijo na deželni odbor, ki naj nemudoma poda javnosti točne

LISTER.

Kapitan Sharkey.

Spisal C. Doyle. Posl. J. K. (Iz knjige: The green Flag.) (Konec.)

»Ned!« je kričal. »Ned! Vzbudi se! Izdajstvo! Na pomoč, Ned, na pomoč!«

Toda oni trije so pregloboko spali, da bi jih bil vzbudil njegov glas. Povezala sta ga z vrvmi, da je bil podoben mumiji od nog do glave. Potem sta ga naslonila, ker je bil nepremičen in brez moči, na sod s smodnikom in mu zamašila usta z robcem, toda njegove motne, rdeče obrobļene oči so ju še ktele. Mutec je žlabodral v svojem navdušenju in Sharkey je prvič zatrepetal, ko je ugledal pred seboj prazna usta. Spoznal je, da ga je maščevanje, ki ga je tako dolgo zasledovalo počasi in potrpežljivo, končno dohitelo.

Oba sta že naredila načrt in sta že vse pripravila. Najprej sta izbila dno dvema velikima sodoma in smodnik iztresla po mizi in po tleh. Nakopičila sta ga okoli pijanih mož in ga nasula tudi pod nje, tako da so vsi bili zakopani v smodnik. Potem sta nesla Sharkeyja k topu in ga obesila sedečega pred top; telo je bilo samo en čevljev od žrela. Naj se je vil, kolikor je ho-

tel, premakniti se ni mogel niti za palec ne na desno ne na levo in mutec ga je povezal v svoji mornarski spretnosti tako dobro, da je bilo izključeno, da bi se oprostil.

»Zdaj moraš poslušati, krvoločni hudič,« je rekel tiho Copley Banks, »kar ti imam povedati, kajti to so poslednje besede, ki jih slišiš. Zdaj si moj, a kupil sem te drago, dal sem namreč vse, kar more dati človek na zemlji in dal sem celo svojo dušo.«

»Da sem te dosegel, sem se moral ponižati na tvoje stališče. Dve leti sem se upiral temu, ker sem upal, da se mi mogoče posreči drugače, toda uvidel sem, da ni bilo drugega pota. Ropal sem in moril — da, še hujše, smejal sem se in živel s teboj — a vse samo zato, da dosežem svoj cilj. In zdaj je prišel moj čas in umreš, kakor sem hotel, da umreš, da vidiš namreč, kako leze počasi senca po tebi in kako te čaka hudič v senci.«

Sharkey je lahko slišal hripave glaso-ve svojih gusarjev, ki so peli onkraj vode svojo pesem.

»Kje je trgovec sredi morjá? Vzbudite ga, stresite ga! Potrite mu krmilo!

Kje je trgovec sredi morjá? Na lancu se ziblje od zlata, Krvavo mu je oblačilo.

Ho, veseli Jack gusar, on bedi, preži vsekdar tam na morju škotskem.«

Jasno so mu donele besede na uho in ravno zunaj je lahko slišal korakati dva moža semtertja po krovu. A vendar je bil brez pomoči in strmel v devetstuntnikovo žrelo, ne da bi se mogel zganiti le za nalec in izgovoriti vsaj kletev. Zopet so zadoneli glasovi z ladjinega krova.

»Končano! Zdaj krenimo na breg! Vzbudite ga, stresite ga! Bili smo dobre sreče.

Lovite veter v jadra! Na breg! Tam so dekleta bela ko sneg in vino ko kri rdeče.

Ho, veseli Jack gusar, deklicam prinese dar na obalo škotsko.«

Gusarju, ki je moral umreti, se je zadel pri teh veselih besedah in razposajenih glasovih njegova lastna usoda še trša, toda njegove hudobne oči se niso orosile. Copley Banks je nasul novega smodnika v zažigalno cevko. Potem je vzel svečo in odrezal palec dolg košček in ga postavil na nasipani smodnik. Potem je na debelo natresel smodnika po tleh, tako da je morala pasti sveča pri topovi izprožitvi na smodnik in zažgati veliki kup, v katerem so se valjali oni trije pijanci.

»Dostikrat so zrlí drugi smrti v obraz radi tebe, zdaj pa je prišla vrsta na-te. Ti in te svinje poginite obenem!«

Ko je izgovoril to, je prižgal oni košček sveče, druge luči na mizi pa je upihnil. Potem je odšel z mutcem iz kabine in zaklenil vrata od zunaj. Toda predno jih je zaklenil, se je še enkrat ozrl zmagovalno in sprejel zadnje kletev iz nepametljivih oči. V slabo razsvetljenem krogu je bil oni slonokoščenobledi obraz z malo orošenim, visokim, golim čelom zadnji pogled za Sharkeya.

Poleg ladje je bil dolg čoln s krmilom in v tem sta se prepeljala Copley Banks in mutec na obrežje in se ozirala na dvojambornik, ki se je zibal v mesečini ravno izven sence palm. Čakala sta in čakala in opazovala motno luč, ki je svetila z ladje. Končno je nenadoma zagrmel top in trenotek pozneje se je izvršila eksplozija z velikanskim pokom. Za hip se je zasvetilo vse v ognju, dolga, gladka, črna barka, polokrog belega peska in perje košatih, po-bešenih palmovih vej in zopet je zavladala tema. V zalivu so se začuli glasovi, ki so klicali na pomoč.

Potem se je dotaknil Copley Banks, ki mu je srce kar poskakovalo od radosti, tovariševe rame in skočila sta skupno v samotno čačoško močvirje.

račune, kako je uporabil državno podporo in kam je razdelil seno. Soglasno je bila sprejeta tudi ta resolucija.

Zvezin podpredsednik dr. Breclj je nato predlagal, naj se marljivemu poslancu Fonu izreče zahvala za njegovo dosedanje delovanje in zaupanje. Zborovalci so priredili svojemu poslancu pristrčno ovacijo in sprejeli predlog soglasno med navdušenimi klici in ploskanjem. Govornik je predlagal, naj se pošlje ravnokar shajajoči se skupščini »Slovenske krščansko-socialne zveze« v Škofjo Loko brzojavni pozdrav, želeč obilo sadu in probude tudi za Goriško, kar so zborovalci z veseljem odobrili.

Dr. Breclj je potem v svojem poročilu omenil, koliko koristnega za kmeta goriške okolice, pa tudi cele dežele je storila »Kmečka zveza« v kratkem enoletnem času svojega obstanka sama in po svojem državnem poslancu, ki je ž njo vedno v ozkem stiku. Stori la je posebno mnogo za probudo kmetijskega stanu. Ko smo lani po deželi okoli razlagali načrt »Kmečkih zvez«, so celo agrarci strmeli in njih glav ar sam, dr. Franko, je rekel, da farbamo kmete, če jim govorimo o zahtevah kmečkega stanu glede izpremembe davkov, o olajšavah vojaške službe, o kolonškem vprašanju. Letos pa slišimo, da govore agrarci tako, kakor naši govorniki, in na štanjelskem shodu je govornik vpričo dr. Frankota stavil glede izpremembe davkov iste zahteve, kakor jih imamo v načrtu »Kmečkih zvez«. Še nekaj let poučevanja od naše strani, pa se bodo še naši agrarci naučili agrarnega programa!

Glede volitev v deželni zbor je izvršila »Kmečka zveza« častno svojo dolžnost. Uspeh bi bil drugi, če bi bilo ljudstvo tudi že poprej nekoliko bolj poučeno o javnih zadevah. Kar se je od naše strani zamenjalo leta in leta in celo desetletja, ni mogla »Zveza« popraviti v enem letu. Sicer pa je govornik mnenja, da je tudi za stranko bolje, da je bil izid tak, za svojo osebo je pa celo vesel, da je propadel kot kandidat. Nasprotniki »Slovenske ljudske Stranke« so pokazali, da znajo izvršno zabavljati in obrekovati, kar je zelo lahko in vplivno, ljudstvo pa bo zdaj gledalo, kaj zanj delati. Če so bili naši poslanci v prejšnjem deželnem zboru slabi, ti novi liberalno-agrarni bodo še slabši. Oni so znali delati, samo preveč so molčali, ti novi znajo kričati, kaj zmorejo v delovanju, bomo kmalu videli. Govornik je prepričan, da bo ravno zmaga liberalcev in agrarcev njih združeno stranko pokončala, naši »S. L. S.« pa koristila. Ljudje ne bodo sodili več po besedah, ampak po dejanju.

Slišijo se neki glasovi o zblizanju izvoljenih poslancev vseh strank. Poznamo mo že, ki hočejo ostati za vsako ceno na vrhu kakor olje, naj bo spodaj voda ali kis ali hudičevo olje. Ne zamerimo jim tega, da hočejo varovati svoje osebne koristi, pazili pa bomo, da se to ne zgodi na škodo onim koristim, ki je imajo zastopati, namreč koristim kmečkega stanu. (Veliko odobravanje.) Če kdo, imajo »Kmečke zveze« iskreno željo, da se ljudstvo pomiri; da se poležejo strankarske strasti med kmečkim stanom, da se vsi kmetje združijo in združeni nastopajo za svoje pravice. V ta namen pozdravljamo vsako prizadevanje, ki meri na to, da se doseže v deželi mir in sprava, toda le na podlagi enih načel, namreč slovenskih, krščanskih in demokratiških načel. Za osebne splet-karije se pa »Kmečka zveza« ne bo menila.

Glede bodočega deželnega zbora bo »Kmečka zveza« še govorila. Ima že pripravljeno gradivo, ki je bo spravila pred zasedanjem na dan in bo stavila na deželni zbor zahteve kmečkega ljudstva.

Proti koncu omenja govornik, da je v sedanjem mirnem času najlepša prilika, da se delovanje K. Z. razširi in poglobi. Kmetje naj sami začno premišljevat i, kako si izboljšajo svoj položaj. Ako jim voditelji ne dajejo poduka in inicijative, naj sami dajejo poslancem navodila in zahtevajo od njih, da jih izvrše. Govornik konča z besedami: Kmet, pomagaj si sam in Bog ti pomore. — Mnogo pohvale in odobravanja.

Tajnik nadučitelj Pavlin je prebral lepo in marljivo sestavljeno poročilo o vseh podrobnostih. Želeti bi bilo, da bi se to poročilo izdalo v tisku vsem kmetom goriške okolice.

Blagajnik župan Černec je poročal o denarnem stanju društva, ki je navzlic velikim ustanovnim stroškom imelo še nekaj prebitka.

Župan Berce je nato utemeljeval dve resoluciji, ki se glasita: Na občnem zboru »Kmečke zveze« za goriško okolico zbrani kmetje zahtevajo od državnega in deželnega zbora, da se v vinorodnih krajih obdači pivo vsaj toliko kakor vino.

»Kmečka zveza« za goriško okolico pozivlja »Goriško zvezo« kot našo prvo gospodarsko organizacijo v deželi, da preskrbi potom drugih zvez našemu vinu izvoz zlasti v severne kraje naše države in

da začasno opozori gospodarske organizacije po severnih deželah na ugodno vinski letino, ki jo letos pričakujemo na Goriškem.

Obe resoluciji sta bili sprejeti z navdušenjem.

Ko je še pristopilo lepo število udov, so bili v odbor »Kmečke zveze« izvoljeni: Bele Jožef, posestnik v Šempasu; Berce Fr., župan v Dornbergu; dr. Breclj Anton v Gorici; Černec Fr., župan v Šempetru; Tomazarič Anton, posestnik v Biljah; Komel Jakob, načelnik gosp. svet. v Kronbergu; Lutman Andrej, župan v Štandrežu; Marinič Mihael, veleposestnik Podsa botinom; Terpin Frančišek, oskrbnik v Števerjanu in Zoren Karol, posestnik na Vogrskem.

S tem je bil občni zbor končan. Navzočim Bricom se je naročilo, naj začno za Brdo, ki so vendar nekaj samega zase glede kraja in potreb, pripravljati tla za samostojno »Kmečko zvezo«.

AVSTRO-OGRSKA.

Nova tajna svetnika. Izprememba v naučnem ministrstvu.

Beck je predlagal cesarju, naj imenuje ministra dr. Friedlerja in Praška za tajna svetnika. Imenovanje objavijo te dni. Ker ne objavijo po cesarju že potrjenega imenovanja grofa Stürgkha za predsednika »Lloydu«, sklepajo, da cesar najbrže imenuje Stürgkha jeseni, ko odstopi Marchet, za naučnega ministra.

Nadomestne volitve za Peschko.

Nadomestne volitve za mandat rajnega Peschke se razpišejo šele septembra. Poleg nemško-agrarnega kandidata postavijo kandidata tudi krščanski socialci. Nemško-narodna korespondenca se boji, da zmaga socialni demokrat.

Nemci zahtevajo obstrukcijo.

V Marijinih toplicah se je vršil nemški protestni shod. Zborovalci so zahtevali, naj odpokličejo nemške ministre in da naj prično Nemci opozicijo, v češkem deželnem zboru pa obstrukcijo.

Ustava v Bosni in Hercegovini.

Hrvaški politiki objavljajo, da bosanski mohamedanci in Srbi navdušeno pozdravljajo turško ustavo. Splošno pa očitajo naši državji, ker ni že dala ustave Bosni in Hercegovini, ki je tako edina neustavna dežela v Evropi.

TURČIJA USTAVNA DRŽAVA.

Jildiški dostojanstveniki so nekoliko preplašeni, splošno pa delajo v Jildizu in na porti mirno kakor prej. Brez zapletljajev ne bo, a sultan je zvit in imel bo kmalu zopet vse niti v rokah. Najtežje bo si zopet pridobiti zaupanje armade. Na porti so zatrdili avstro-ogrske mu, italijanskemu in še nekaterim poslanikom, da ustavo popolnoma izvedejo in da se že pripravljajo na volitve. Poročilo o nameravanem sultanovem odstopu še ni potrjeno. Zbornico otvorijo 1. novembra. Sajd paša ostane le malo časa v službi. Sledil mu bo Kamil paša. Sajd se je že sprl z vsemi ministri; osobito pa z notranjim ministrom Memduh pašo in justičnim ministrom Abduram pašo. Nalogi turškega časopisja se zelo mno že po odpravi cenzure. Odpravili so tudi cenzuro za brzojavke. Otomanska banka sultanu ni dala naprošenega predujema milijon funtov. Francoski zunanji minister Pichon je izjavil, da so turški dogodki nevarni miru. Pichon sodi, da obstoja tajna pogodba med Turčijo in Avstro-Ogrsko. Amnestijo so povsod izvedli, a veljavna je zgolj za mladoturke. Položaj je za sultana vedno bolj ugoden. Izdan je odlok, ki ukazuje, naj na sultanove stroške pripravijo prostore za turško zbornico. Pokrajinskimi oblastim je ukazano, da smejo dopisovati zgolj s porto.

TURČIJA SE OBOROŽUJE.

Tvrška Krupp je dobila od turške vlade veliko naročilo. Turčija narača topov za šest milijonov frankov in mora tvrška en del naročbe nujno izvršiti. V naročilu je tri milijone frankov za obrežne topove.

RUSIJA IN ITALIJA.

Muravjev je izjavil, da se Rusija in Italija vedno bolj približujeta in da sta obe velevlasti edini glede na balkanske zadeve.

CAR IN FALLIERES V REVALU.

Dne 27. t. m. ob 3. popoldne sta se setala ruski car in francoski predsednik Fallières v Revalu. Fallières je obiskal carja na »Standardu«, car mu je vrnil obisk na »Verité«.

SESTANEK IZVOLSKEGA Z ANGLEŠKIM KRALJEM IN S FRANCOSKIM MINISTRISKIM PREDSEDNIKOM.

Dne 20. avgusta odpotuje Izvolski v Karlove Vare, kjer obišče angleškega kralja Edvarda in se snide s francoskim ministrskim predsednikom Clemenceauom.

PERZIJA.

Šah se tajno pogaja z rusko banko za najetje posojila pol milijona funtov. V šahovem taborišču so zopet ustrelili dva upornika.

Dnevne novice.

+ Mladeniški tečaj v Škofji Loki je nepričakovano lepo uspel. Udeležencev je bilo 200, sami fantje, nekaj deklet in duhovščine. Vsi referati so bili skrbno izdelani — na prvem mestu seveda dr. Krekovič, ki je toplot toliko tako globokoza mišljenega izvajal, da šteje njegovo loško predavanje gotovo med njegova najtemeljitejša. Referate objavi natančno »Mladost«, na kar že zdaj opozarjamo. »Slovenec« objavi po vrsti, ko se konča poročilo »Zveze«, tudi glavne momente iz tečaja.

+ Protiverska agitacija med dijaštvom. Tudi na hrvaškem se širi med dijaštvom agitacija za haeckelovsko znanost in za očitno brezverstvo. Časopis »Hrvatski Diak«, ki ga pišejo srednješolci, je poln nesramnosti in najpodernejših napadov na vero. Posledica te agitacije je bogoskrunstvo, ki se je primerilo v Požegi. Petošolec je pri sv. obhajilu izpljunil in zasramoval sv. hostijo. To so dela »Svobodne Misli«!

+ Haeckel — falzifikator. Toliko proslavljeni apostol vseh opičarjev, ki so ga proglasili za prvega učenjaka, se je zopet proslavil z neko razpravo, ki pa je zbudila ogorčenje vseh strokovnjakov prirodoslovcev zaradi nesramne falzifikacije dejstev. Stari Haeckel hoče še vedno dokazati, da je človek nastal iz opice, in če se to ne da dokazati iz lepa, dokazuje pa iz grda. Da podpre svojo teorijo, je objavil slike embryonov, in sicer so mu dokazali, da je opičnemu embryonu dal človeško glavo, človeškemu pa opičjo, in ker je opiči tudi rep odsekal, je nastala res precejšnja podobnost. Seveda so takoj prišli Haeckela, in prof. Bass mu očita, da je storil s tem najhujši zločin nad znanostjo. Haeckel se pa izgovarja na — risarja!

+ Za župana v Krtni je zopet izvoljen sedanji župan g. Ivan Pirnat, svetovalec pa Ivan Kompare in Ivan Kavka. Vsi so vrli pristaši S. L. S. ter člani s. k. izobraževalnega društva v Dobu.

+ Italijanska gimnazija v Pulju. Italijanski listi poročajo, da je deželni odbor istrski dovolil za prihodnji dve leti 10.000 kron podpore iz deželnih sredstev v svrhu, da se ustanovi že tega septembra prvi razred italijanske gimnazije v Pulju. Italijani imajo že državno gimnazijo v Kopru, deželno realno gimnazijo v Pazinu, Trst z italijansko mestno gimnazijo tudi ni daleč, sedaj bo dežela vzdrževala še italijansko gimnazijo v Pulju — ista dežela, ki za 20 tisoč slovenskih in hrvaških otrok nima najpotrebnejših ljudskih šol. To je tudi sad italijansko-slovanskega sporazumljenja v Istri, pri katerem je bilo, če se prav spominjamo, ustanovljeno, da mora za nove šolske izdatke glasovati kvalificirana večina.

+ Katehetski tečaj v Splitu. Profesor dr. pl. Jambreković, predsednik hrvaškega katehetskega društva, javlja sledeče: »Vse one gospode, ki so se priglasili za udeležbo, sem naznanil splitskemu odboru. Prosil sem tudi za popust na ladji in na bosanski železnici. Če bo kaj uspela, ne vem. Stori l sem svojo dolžnost.« Najprimernejši čas za odhod slovenskih udeležencev bi bil torek, 4. avgusta; toda ta dan ne odhaja noben brzoparnik z Reke. Gre pa v poneдельник in v sredo ob 11. uri predpoldne, in sicer brzoparnik ogrsko-hrvatske parobrodne družbe. Dohod v Split ob 11. uri 30 minut ponoči. Za ta parnik najpripravejšo zvezo ima brzovlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 6. uri 2 min. jutraj in pride v Reko ob 9 uri 50 minut.

— Zdravstveno okrožje kamniško. Načelnikom zdravstvenega okrožja kamniškega je bil izvoljen g. Emil Janežič, grajščak na Perovem, za namestnika pa g. Iv. Terpin v Kamniku.

— Srebrno mašo obhajajo dne 28. t. m. duhovni sobratje pri župniku Frtnu v Zaspu pri Gorjah na Gorenjskem. Z dolenskim vlakom sta se peljala na prijazno slavlje župnika Porenta in Šašelj. Premisljostnega knezoškofa, birmajočega sedaj v novomeški dekaniiji, so brzojavno pozdravili. — Sestanek sošolcev duhovskega in svetnega stanu se vrši istega dne pri kolegu Nemcu v Kokri. Pri 25-letnici v Planini leta 1897. so se dogovorili, da pridejo tisti, ki jih Bog še žive ohrani, vsako leto meseca julija ali avgusta skupaj. Vrsta gre po abecedni začetnici priimka. Število se kajpada krči. Kdor bo vse druge preživel, bo brez gostov in bo moral iti — za njimi, da jih najde!

— Poučno potovanje učencev kmetijske šole na Grmu. Z učenci kmetijskega zavoda na Grmu napravita vodja Rohr-

man in adjunkt Zdošek poučni tečaj v Vipavsko dolino in na Primorskem, ki bo trajal od 28. do 31. t. m. Na tej poti bodo izletniki ogledali gospodarske naprave v Marijanišču v Ljubljani, zadržno mlekarstvo, mlekarstvo šolo in nekatera gospodarstva na Vrhniki, trtnico in silnico v Št. Vidu pri Vipavi, vipavske vinograde na pešpoti od Št. Vida do Slapa, na Slapu državno trtnico in trtne nasade grofa Lantierija na posestvu nekdanje šole na Slapu, zadržno vinsklo klet kmetijskega društva v Vipavi, nasade in živinorejo kmetijske šole v Gorici, trtnico, vinograde, zelenjadne kulture in živinorejo na veleposestvu barona Ritter-ja v Monaštru pri Ogleju.

— Umrl je v Železnikih včeraj jutraj ob 5. uri po dolgi bolezni gosp. Jakob Drmota, strojar in posestnik, oče g. dr. Antona Dermote. Bil je dolga leta tudi cerkveni ključar. Rodbini naše sožalje!

— Kranjsko vino na praški razstavi. Dolenjsko in vipavsko belo vino iz državne kleti v Rudolfovem toči v Pragi na razstavišču in v svoji vinarni »na Pernštýně« vinarnar Václav Kleinhapl.

— Osebna vest. Cesar je podelil zdravniku in sanitetnemu konzulentu avstrijskih državnih železnic N. Trstu, dr. Franu Mandiču, naslov cesarskega svetnika.

— Za župana v Sežani je zopet izvoljen trgovec g. Fran Štolfa.

— Kužna bolezen med prašiči. V Istri zlasti v puljskem okraju, se je pojavila med prašiči kužna bolezen. Iz raznih vasi prihajajo poročila, da je poginilo že mnogo prašičev.

— Cerkevni rop. V noči od 23. na 24. t. m. so v cerkev v Laboriki pri Pulju udrli tatovi. Ulomili so cerkvena vrata ter si potem v zakristiji poiskali ključek shrambe cerkvenega posodja, ki so ga tudi našli. Tatje so odnesli pozlačeno srebrno monštranco, vredno 500 do 600 kron ter so potem zbežali. Čudno je, da so lopovi druge dragocene predmete, ki so se nahajali v shrambi, pustili nedotaknjene. Tako je bil med drugim v shrambi dragocen kelih, vreden 2000 kron. Najbrž so tatje slišali kak ropot in zato hitro odnesli pete. Tatvino je cerkvenik opazil šele jutraj.

— Volitve v Cresu. Pri občinskih volitvah v Cresu so, kakor je bilo pričakovati, z znanimi sredstvi zmagali takozvani Italijani. Pravega Italijana med njimi ni niti enega. Zmagali so v III. razredu s 558 glasovi proti 390 hrvaškim. V II. in I. razredu se ponovi ista igra. Kdaj pač izumre rod janičarjev?

— Proslava okupacije Bosne v Postojni. Vabilo k javnemu shodu, katerega prirede stari bojovníki in dosluženi vojaški dne 2. avgusta t. l. ob 4. uri popoldne v prostorih »Narodnega hotela« v Postojni, radi proslave 60letnega vladanja Njega Veličanstva presvetlega cesarja Franca Jožefa I. Ker staro in dosluženo vojaštvo ne praznuje slavnosti 9. avgusta, kakor je bilo prvotno objavljeno, temveč 22. in 23. avgusta t. l., se k temu shodu vabite vsi bojovníki in dosluženi vojaški, da se dogovorimo, kako bode dosluženo vojaštvo celega okraja popolnoma v vojaškem smislu to slavnost praznovalo. Vse priprave in sporazumljenje z višjimi vojašk. oblastmi je v najlepšem tiru, torej vsi glavo pokonci in naj ne izostane temu shodu, kdor je smodnik duhal.

— Ljudska hranilnica in posojilnica v Zagorju ob Savi je na mesto umrlega Jakoba Hrastelja, za načelnika izvolila dosedanjega blagajnika, uglednega posestnika g. Antona Snoja. — Imenovana hranilnica obrestuje hranilne vloge po 4½%, posojila daje po 5¼%. Koncem lanskega leta je v korist revnejšim vpeljala domače nabiralnike (šparovčke), po katerih ljudstvo z veseljem posega. Nekaj jih je še na razpolago in se dobijo ob uradnih urah vsaki četrtek popoldne v uradnih prostorih hranilnice in posojilnice.

— Strašen umor v Trstu. V ponedeljek ob 6. zjutraj je težak Viktor Lakovič, ko je ribaril sepije v bližini pomola Sv. Karla, nasproti Lloydove palače, zapazil zavitek, ki je o njem mislil, da je padel kaki Koprčanki v vodo, kajti tam se ustavljajo koprski parniki. Potegnil ga je iz vode. Groza! Iz zavitka, obdanega z obrisačo, priteče strijena kri. Lakovič pokliče redarja. V tem pride redarski pristav Kreiner, ki da sveženj razvezati. V rumenem papirju je bila zavita glava kake 30 let stare ženske, s kratkimi lasmi. Okrog papirja je bila ovita »kopališka obrisača«, vse pa zvezano z železno žico in pritrjeno na težak kamen. Policijski uradnik je dal za lastno najdenino prepeljati v mrtvašnico pri sv. Justu ter poklicati sodnika in sodnega zdravnika, ki je dognal, da je bila glava odrezana od mrtvega trupla in da je ležala kakih 36 ur v morju. Ustnice so bile obraščene z brčicami, da se je sprva mislilo, da je žrtev mladenič. Glavo so takoj fotografirali v več položajih. To je bilo

potrebno, ker je ista začela vsled zraka in vročine se kmalu spreminjati in upadati. Glas o zločinu se je raznesel kakor blisk po mestu, in prišlo je mnogo ljudi gledat žrtev, ne da bi jo prepoznali. Neki graški list poroča, da so dobili že tudi zločinca v osebi nekega Lloydovega uradnika. Nesrečnica da je artistka na nekem varieté-gledališču, ki je z njim stanovala. Tržaški listi še nimajo poročil o morilecu in identiteti umorjenke. Zvečer se je razširila vest, da je bilo truplo najdeno v neki hiši v Rojanu. Kakor znano, je bila glava zavita v papir. Na tem papirju se je našlo napisanih nekoliko muzikalnih not in eno ime. Na podlagi tega važnega indicija je policija poizvedovala v tej smeri in poizvedbe so nepričakovano vspele. V hiši št. 272 v Rojanu (nad župniščem), lastniki gospe Katarine Celič, stanuje nekaj časa sem in je upravitelj in zaupnik lastnice, neki Julij (po drugi verziji Friderik) vitez Föderan pl. Föderansberg. Isti je kaj poseben čudak in samotar. Zapodil je iz hiše (ki ima dve nadstropji) že vse sstanovalce in držal le kleparja Alberta Götting. Föderan je umirovljen inženir avstrijske mornarice in je bil tudi nekaj časa uslužben pri avstrijskem poslaništvu v Carigradu. Vključ njegovemu samotarenju je vendar tuptam vsprejel v hišo kako elegantno žensko. Včeraj zvečer ob 7. uri torej so videli ljudje, kako je mnogo policijskih agentov in komisarjev spremljalo Föderana v njegovo stanovanje. Skupaj z njimi je bil tudi kovač Bandlove tovarne, da bi odprl vrata stanovanja. Na onem papirju, v katerega je bila zavita najdena ženska glava, je bilo namreč napisano ime tega Föderana; istega je policija takoj poiskala in aretirala. Kovača so vzeli seboj, ker je rekel, da je pozabil ključke. Ko so odprli stanovanje in isto preiskali, našli so nekaj groznega. V nekem kovčegu so našli razkosane ostanke trupla umorjene ženske, ki so bili zaviti v cunj. Bilo je sedem komadov: roke in noge v kovčegu, čreva v rešetu, drugo truplo v neki omarici. (Po neki nekontrolirani verziji so bili ti razkosani ostanke že pripravljeni v zabojčkih za pošto nadošiljatev na razne kraje na imagerinerne naslove; dva zabojčka je morilec že oddal na pošto in so jih tam našli.) Vse ostanke so prenesli v mrtvašnico pri sv. Juštu. Föderan je vse tajil. Ali odvedli so ga v zapor pod močno eskorto redarjev. Govori se, da je Föderan, ki je živel mnogo časa v Egiptu, imel hčerko z neko tamošnjo žensko. Ta hčerka je po neki verziji — nesrečna žrtev tega groznega zločina. Videli so jo pred štirimi dnevi skupaj s Föderanom; prišla je baje v Trst iz Aleksandrije. Imela je od 20 do 24 let in je te dni stanovala z očetom. Sosedje so tudi slišali, da sta se oba te dni večkrat pripravila. Po drugi verziji zopet bi bila umorjena ženska neka kanconetistinja od Caffé Chantant, imenom Floreani Fabro, ki je stanovala do nedavno v ulici Aquedotto št. 6 in je svoječasnno pela pri »Gambrinusu« pod »umetniškim« imenom »Luce«. V soboto bi bila morala peti v Barkovljah, — ali se je oprostila, češ, »vzdrževalci« ne dovoljuje. V soboto po noči so sosedje videli luč v Föderanovi sobi in ob neki uri (nekdo pravi po dnevu, drugi po noči) so slišali obupno vpitje in in potem jadikovanje: »Ajuto papà!« — Drugi zopet pravijo, da je ženski glas zakričal: »Daj mi 200 dolarjev, če ne, grem na policijo!« Policija je kar obmolnila in se je moglo od nje le malo poizvedeti. — Danes popoldne smo dobili poročilo: Foedransberg tajni, da je razkosano truplo od njegove priležnice Lucie Fabry, francoske »chanteuse«. On da je bil v noči umora celo noč v kavarni in še jutraj ni prišel domov. Pravi, da jo je morda kdo umoril, da je oropa dragocenosti. On da priležnico pozna šele nekaj dni — pobral jo je takorekoč na cesti. Fabry je baje, kakor pripoveduje njena bivša gospodinja, imela 12letnega sina v Turinu. Pela je po različnih kavarnah. Celič, pri kateri je Foedransberg stanoval v Rojanu, je bila ljubosumna zaradi pevke. Policija je vdovo Celič tudi zaprla. Foedransberg je iz Kamnika in »kavalir«, alias lahkoživec.

— **Plavajoči sanatorij v Opatiji.** Neka angleška trvdka gradi ladjo, ki bo veljala okolu treh milijonov in bi bo urejena kakor popoln najmodernejši sanatorij. Ladja bo zasidrana pred Opatijo in bo ob lepem vremenu vozila do Sredozemskega morja.

— **Polom banke Frank Zotti v Ameriki.** Znana »Hrvaška banka« Frank Zotti v Ameriki je propadla. Poneverjenja znašajo dva milijona kron. Zotti je aretiran.

— **Samoumor kapitanov.** Na pokopališču v Splitu se je ustrelil pomorski kapitan Angjelo Biankini.

— **Utonil je v South Lorain Ohio (Amerika)** Slovenec Ivan Kodolja iz vrhpoljske občine pri Vipavi.

— **Ustrelil se je pretečeni četrtek zvečer** na Križni gori v Celovcu bivši gostilničar Jurij Walcher. Vzrok samoumora je

bila baje bolehavost in pa obup, ker ni imel pri gostilničarskem obrtu nobene sreče.

— **Vojaka ponesrečila v gorah.** V Bovcu sta se v gorah ponesrečila četovodja Schedel in poročnik Schlechta. Prvi je mrtev, drugi nevarno ranjen. Ponesrečenca sta Dunajčana.

— **Darovi.** Deželni glavar na Kranjskem, dvorni svetnik Fr. Šuklje 50 K za pogorelce v Butoraju, 50 K za pogorelce na Bledu.

Znanost in umetnost.

* **Nove muzikalije.** Slavni skladatelj slovenske himne »Naprej zastava Slave!«, g. Davorin Jenko, je izdal na lastne stroške 18 slovenskih pesmi za moški in mešan zbor, za en glas, dva glasa in glasovir. Cena K 4, s poštnino 20 vinarjev več. Dobijo se v »Glasbeni Matici« in pri knjigotržcih. Toplo priporočamo slovenskim pevskim društvom to najnovejšo zbirko.

Štajerske novice.

— **Suša.** Letošnja grozna suša bo tudi na Spodnjem Štajerskem pustila neizbrisne sledove. Polja, travniki, da tudi vinogradi zelo trpijo na suši. Naši poslanci in naše stranke so storili vse, kar se je dalo storiti, da se ljudstvo obvaruje bede. »Slovenska kmečka zveza« je poslala po vsem Spodnjem Štajerskem županstvom poziv, da naj kolikor mogoče hitro, vestno in natančno precenijo škodo, ki jo trpijo njih občani vsled suše, po nekaterih krajih tudi vsled toče.

Š **Cene živine v Gradcu** dne 23. julija. Na sejm je bilo prignanih vsega skupaj 1714 glav. Cene padajo, zlasti pri slabši živini. Plačevalo se je za 50 kg žive teže: pitani voli 36 do 40 K (izjemoma 42 K), napol pitani 30 do 35 K, suhi 27 do 28 K, nadalje za pitane krave 25 kron do 32 kron, napol pitane 20 do 24 K, suhe 13 do 18 K, biki 24 do 34 K, mlade molzne krave (do 4. teleta) 24 do 28 K, starejše molzne krave 20 do 23 K, breje 20 do 25 K. Največ so pokupili Zgornještajerci (312 glav) in Tržačani (244 glav).

Ljubljanske novice.

— **Dvorni svetni Dobida** je na lastno prošnjo premeščen od ministrstva k finančnemu ravnanstvu v Ljubljano. Gospod Dobida ostane kot drugi svetnik pri finančnem ravnanstvu v Ljubljani, kar je umevno, povzročilo med iuristi finančnega ravnanstva veliko ogorčenje.

lj **Zlata maša pri sv. Jakobu.** Z mladeniško živahnostjo je v nedeljo v nabito polni, čarobno okrašeni in razsvetli, cerkvi ob obilni asistenci praznoval svoj zlati jubilej preč. g. zlatomašnik Janez Žan. Šentjakovski cerkveni pevski zbor je v spremstvu vojaške godbe, pod vodstvom skladatelja g. Gerbiča, vse očaral. Upamo, da ta mojstrska skladba pride kmalu v natis. Posebno živahno je bilo pa popoldne, ko je vsa polna cerkev odpevala. Pri tej tako lepi svečanosti smo imeli samo eno željo, da ljubljani jubilar pri nas dočaka svojo bisernico.

lj **Zaročil se je** predsednik pevskega društva »Ljubljane« g. Rado Šturm z gdč. Jedvigo Blas. Bilo najsrečnejše!

lj **Premeža posesti.** Restavrater pri »Grajžarju« na Dunajski cesti, g. Anton De Schiava, je kupil hišo od g. Blumauerja v Kolodvorskih ulicah št. 26 za 83.000 K.

lj **V aferi trgovskega pomočnika Stritarja** je, kakor poročajo nemški listi, sodniško postopanje proti gg. Herbertu in Wernerju Mahr ustavljeno.

lj **Trubarjev spomenik** nameravajo odkriti v Ljubljani dne 8. septembra. Takrat bo v Ljubljani tudi pod Hribarjevo patronanco shod slovanskih časnikarjev.

lj **Desetletnica naselbine.** Naselbina Rožna dolina pri Viču praznuje dne 2. avgusta t. l. desetletnico svojega obstoja. Naselbina šteje do zdaj okoli 130 hiš ter so si njeni posestniki z lastnim trudom zgradili skozi vas dvoje vožnih cest. Mal prispavek so dobili od države.

lj **Zbor za opero in opereto** se začne angaževati s 1. avgustom t. l. ter se začno izkušnje v »Narodnem domu« dne 1. septembra t. l. Priglasila bivših in novih članov sprejemata gledališko ravnanstvo in gospod kapelnik H. Benišek. Posebno se pripominja, da reflektuje odbor »Dramatičnega društva« na več dobrih sopranov in tenorjev.

lj **Izžrebanje porotnikov** za tretjo porotniško dobo, ki se prične dne 31. avgusta 1908. Glavni porotniki: Adamič Ivan, posestnik na Štutni; Bergman Karol, gostilničar in posestnik na Glincah; Chiantia Josue, posestnik v Landolu; Dacar Josip, trgovski sotrudnik in posestnik; Dečman Anton, tovarnar in posestnik, oba v Ljubljani; Dolničar Matija, posestnik in gostil-

ničar v Šmartnem; Gjud Aleksander, brivec in posestnik v Ljubljani; de Gleria Anton, posetnik v Dolenjem Logatcu; Javornik France, trgovec in posestnik na Glincah; Jeršinovec Friderik, strojar in posestnik na Vrhovci; Klun Štefan, posestnik v Ljubljani; Klinar Andrej, posestnik in gostilničar v Plavžu; Knez Ivan, trgovec in posestnik v Ljubljani; Konšek Fran, posestnik na Trojani; Kregar Andrej, mizar in posestnik v Vižmarjih; Kunc Alojzij, krojač v Ljubljani; Majaron Ivan, st., posestnik in trgovec v Borovnici; Mesar Jakob, posestnik in gostilničar v Jesenicah; Merzelj Anton, trgovec in posestnik na Igu; Orehek Matevž, trgovec in posestnik v Ljubljani; Pirc Ciril, trgovec v Kranju; Planinšek Karol, trgovec v Ljubljani; Razboršek Janez, trgovec v Šmartnem pri Litiji; Sajovic Ivan, trgovec v Kranju; Ferd. Schulz, muzejski asistent v Ljubljani; Skubic Ivan, molar in posestnik v Spod. Šiški; Staré Franc, sobni slikar; Škof Anton, trgovec, oba v Ljubljani; Šusteršič Franc, gostilničar in posestnik na Preski; Toman Feliks, kamnosek in posestnik, Vrhovec Jožef, posestnik, oba v Ljubljani; Weinberger Franc, posetnik v Zagorju; Zalar Mihael, posestnik in gostilničar v Radovljici; Zatlter Franc, kamnosek in gostilničar v Dolnicah. — Nadomestni porotniki: Adamič Ivan, vrvar in posestnik; Boegel Leopold, klepar; Jerina Josip, posestnik; Kmetetz Simon, agent; Morgutti Valentin, marker in posestnik; Sever Fran, mesar in posestnik; Smole Anton, posestnik; Zajec Franc, brivec, in Zalar Matija, pek, vsi v Ljubljani.

lj **Nepredvidnost.** Ko se je predvčerajšnjem ponoči poštni vlak že premikal naprej, je skočil kljub svarilu uslužbencev na voz nek pasažir, vsled česar so morali vlak ustaviti. Ko je potem pasažir skočil na vlak, je padel in se na levi roki lahko poškodoval.

Zvita ciganka. Matilda Brajdič iz Pliherka, že dvakrat zaradi tatvine predkaznovana ciganka, je prišla v prodajalno zlatarja Eberla na Mestnem trgu. Tam je kupila par uhanov, na to si je dala pokazati prstane, od katerih je vzela enega z demantom, vrednega 50 K. Akoravno je ciganka z nji prirojeno spretnostjo tatvino izvršila, je Eberl takoj zapazil, da je izginil omenjeni prstan, zato je prijel ciganko, a ta ga je zopet spretno nazaj položila. Tisti dan je Brajdič ukradla starinarju Francu Krškoviču par hlač. Obsojena je bila na štiri mesece težke ječe.

lj **Čigavo je kolo?** V Möhlbrücknu so zaradi nekega delikta aretirali delavca Fr. Mačka iz Kanderš pri Litiji, ki je imel pri sebi dobro ohranjeno kolo prostega teka in ima na zavornici črke B. S. A., na preštavi pa št. 310.844. Ker se aretovanec ne more izkazati, kje je kolo dobil, je najbrže ukraden, in se naj lastnik oglasi pri mestni policiji.

lj **Grozdje** že prodajajo na tukajšnjem trgu. Kg velja 1 K 60 vin.

lj **Vodovodna dela v Klečah.** Polaganje druge cevi in zveza z vodovodom v Klečah je končano in dobiva zdaj mesto tudi po tej cevi vodo. S to pomnožitvijo je preskrbljeno mesto in pomeirj kakor tudi Spodnja Šiška za dobo dvajset do trideset let.

lj **Radeckega most** je sedaj s plinom razsvetljen. Pretekli teden so na vseh štirih voglih postavili kandelabre in nove svetilke. V petek je bil most že z Aurovo lučjo razsvetljen.

lj **Kolezijsko kopališče** je bilo tekom zadnjih tednov temeljito prenovljeno. Kabine so nove, prostor za plavače odkazan in zagrajen. Tam se lahko tudi uče neveščiji ljudje plavanja. Stare kopalnice so se odstranile.

Razne stvari.

O belih oblekah. Doslej se je mislilo, da bela obleka najbolj odvrča solnčno toploto. Sedaj so pa angleški preiskovalci v Afriki dognali, da ima to prvenstvo rdeča barva. Razne naselniške družbe so za svoje uslužbenke radi tega že naročile rdeče obleke.

Sluge morilci svojega gospodarja. V Parizu so našli umorjenega 70 let starega milijonarja Remyja. Morilci so milijonarjevo blagajno oropali. Sedaj so dognali, da sta starčka umorila njegova služabnika Renard in Courtois ter ga oropala.

Od altarja na morišče. Na dvorišču jetnišnice v Lodzu se je te dni vršila pretresljiva poroka. Radi mnogih anarhističkih atentatov na smrt obsojeni Ladislav Glaškovski se je pred izvršitvijo smrtnih obsodb hotel poročiti s svojo nevesto. Ženin okovan v verige, je bil miren in je po poroki tolažil plakačo mlado svojo ženo. Takoj po poroki je morala mlada žena z ženitovanjskimi gosti zapustiti jetnišnico in par ur pozneje se je nad Glaškovskim izvršila smrtna obsodba.

Natakar milijonar. Avgust Goldschmidt je bil natakar v neki kavarni v Versaillesu. Pred nekaterimi dnevi je moral Goldschmidt po opravih v Lyon. Ondi je izvedel, da ga neki notar išče že 17 let radi treh milijonov, katere mu je zapustil njegov v Senegal umrli stric. Srečni dedič pravi, da tudi sedaj ne bo miroval, ampak bo najel kavarno v Parizu.

Umrl je slavni ogrski slikar Bella Pallik.

Nasi zopet izvoljen.

Messina, 27. julija. Včerajšnjih administrativnih volitev se je udeležilo 4000 volivcev. Nasi je prvi dosegel 3000 glasov, 200 več nego zupan D' Arrigo. Izvzemši katoliško stranko, so vsi drugi volili Nasija. — Nasi je bil izvoljen tudi v občini Terranova.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Izidor Cankar: Naprošeno došlo!

Telefonska in brzojavna poročila.

MORILEC FRANCOSKE PEVKE JE LJUBLJANSKEGA POKOLJENJA. (Glej poročilo med dnevnimi novicami.)

Trst, 28. julija. Morilec francoske pevke **Julij pl. Foedransberg** je član ljubljanskega kolena te rodbine. Pred 6 leti je bil na Dunaju poizkusil zločin. Skril se je v zaboj in dal ponesti v hišo dotične rodbine. Rodbina pa zaboja ni hotela sprejeti, na kar so ga postreščki pustili na cesti stati. Foedransberg je iz zaboja zlezal in pobegnil. Tajni še, pa ni dvoma, da je on morilec. Pri Foedransbergu so našli tudi sekiro, s katero je dekletu odsekal glavo, in bodalo.

ZAGREBSKA POLICIJA SE PODRŽAVI.

Zagreb, 28. julija. Baje se v kratkem podržavi zagrebska policija.

DVA VOJAKA UTONILA.

Tržič, (Goriško), 28. julija. Tu sta pri kopanju utonila četovodja Štefan Kubica in vojak prostak Ivan Nemec od lovskega bataljona št. 1, štacioniranega v Tržiču. Nemec je hotel Kubico rešiti, pa sta oba utonila.

EKSPLOZIJA.

Trst, 28. julija. Na Rocolu so eksplozirale priprave za umetni ogenj v hiši št. 784. En zid se je podrł, dva fanta, Emil in Franc Gerdol, sta težko ranjena. Pirotehnične priprave je bil Franc ukradel par dni popreje v neki tržaški trgovini.

LAHI SE VESELIJO.

Cres, 28. julija. Lah so zmagali tudi v 2. občinskem razredu s 147 glasovi proti 24 hrvaškim. (To je prvokrat, da so nastopili v vseh treh razredih hrvaški kandidati.)

SLOVESEN SPREJEM TURŠKIH UPORNIKOV.

Bitovlje, 28. julija. Turki so navdušeno sprejeli častnike, ki so pobegnili iz Resna Nasi efendiju in Hasan Begu. Častnike so slovesno vodili v mesto, v znak radosti so bile trgovine zaprte.

NOVE BOLGARSKE ČETE V MAKEDONIJI.

Sofija, 28. julija. Te dni sta prišli iz Bolgarske dve čete v Makedonijo, ena z 12, druga z 36 ljudmi.

TURKI IN REFORME. — TURKI HOTELI UBITI AVSTR. ČASTNIKA.

Kumanovo, 28. julija. Pred armado je bila slovesno proklamirana ustava. Avstrijski reformni častnik, Hrvat Turič, se je moral skriti, da ga fanatični Turki niso ubili.

NEMIROV NA TURŠKEM ŠE NI KONEC.

Carigrad, 28. julija. V Stambulu je veliko gibanje in nemir. Deputacije hodijo k sultanu. Objava amnestije in odstranitev ministra mornarice je ljudstvo nekoliko pomirilo, a zahteva se tudi odstranjenje jidliškega kamerile. Situacija se ne da pregledati in lahko bi postala nevarna, ako se nemiri povsod ne končajo. Pomirlovno je uplivalo, da so razpisane volitve za Carigrad in okolico. Volitve se vrše dne 1. novembra.

POLOŽAJ V TURČIJI.

Carigrad, 28. julija. Albaneško sultanovo stražo so razorožili in jo nadomestili s Kurdi.

Solun, 28. julija. Tu so ustrelili štiri ovaduhe. Turki so na mrliče pljuvali. Ravnatelj tobačne tovarne, neki Anglež, je zbežal. Govori se, da je umorjen Panica, morivec znanega Borisa Sarafova.

Skoplje, 28. julija. Tu se vrše pobratimstva med ljudmi in narodnostmi najrazličnejše vrste. Veliko govornikov nastopa, vse je za svobodo navdušeno.

SRBI IN MLADOTURKI. (Od našega poročevalca.)

Belgrad, 28. julija. Mladoturški odbor zahteva od srbske revolucionarne organizacije v Makedoniji, da turškim četam dovoli uhoj v srbske vasi, katere hoče mladoturški odsek organizirati. Tudi srbske čete naj se postavijo v isto vrsto z mladoturki v dosegu istih ciljev. Ta korak mladoturkov se diplomatom zdi čuden, ko imajo zdaj vendar ustavo. Izpred sodišča.

Nova Spillmanova povest.

XIV. zvezek:

Prisega huronskega glavarja. Povest iz starejših misijonske zgodovine kanadske. Cena 60 vin., karton 80 vin. — Krasna povest nas vede med divje Indijance, v njih velike jelkove gozde, do romantičnih jezer in rek Gorenje Kanade, in se vrši v prvi polovici 17. stoletja. — Popisuje nam krvave boje med Huronci in Irokezi, dvema sorodnima indijskima rodovima, ki sta po svoji telesni moči in hrabrosti presegala vsa sosednja plemena. Bralec občuduje pri teh divjih sinovih gozdov srčnost, vojniško spretnost in nenavadno premetenost v zasledovanju. Občuduje dalje zvestobo in požrtvovalnost hrabrih, belokožcem prijaznih Huroncev do svojega učitelja, francoskega misijonarja pl. Brebeuf. Ta blagi „črnosuknež“, tako naziva Indijanec misijonarja, pade vsled ponesrečenega boja Huroncev v roke krvoločnim Irokezom, katerih največja zabava je bila mučiti svoje žrtve in gledati, kako se ubogi ujetniki na groznem mučnem kolu borijo s smrtjo. — Toda kaj vse tvega blagi Indijanec, da reši tuje misijonarja! — Povest bo z vsem zanimanjem in z veliko koristjo čital mlad, kakor dorasel bralec; ni pa toliko za prav male otroke, ker je, kakor vse Spillmanove povesti, polna vzburljivih prizorov. — Nič manj zanimive so poprej izdane Spillmanove povesti. Povesti jezuita P. Spillmana imajo vse prednosti dobrega, koristnega berila, kakršnega pogrešamo Slovenci; dosedaj so izšli sledeči zvezki:

I. zvezek: **Ljubite svoje sovražnike!** Povest iz maorskih vojsk na Novi Zelandiji. Cena 40 vin., karton 60 vin.

II. zvezek: **Maron, krščanski deček iz Libanona.** Povest iz časov zadnjega velikega preganjanja po Druzi. Cena 40 vin., karton 60 vin.

III. zvezek: **Marijina otroka.** Povest iz kavkaških gor. Cena 40 vin., karton 60 vin.

IV. zvezek: **Praški Judek.** Povest. Cena 40 vin., karton 60 vin.

V. zvezek: **Ujetnik morskega roparja.** Povest. Cena 40 vin., karton 60 vin.

VI. zvezek: **Arumagam, sin indijskega kneza.** Povest. Cena 40 vin., karton 60 vin.

VII. zvezek: **Sultanovi sužnji.** Carigradska povest. Cena 60 vin., karton 80 vin.

VIII. zvezek: **Tri indijske povesti.** Cena 60 vin., karton 80 vin.

IX. zvezek: **Kraljičin nečak.** Zgodovinska povest iz japonskih misijonov. Cena 60 vin., karton 80 vin.

X. zvezek: **Zvesti sin.** Povest za vlade Akbarja velikega. Cena 40 vin., karton 60 vin.

XI. zvezek: **Rdeča in bela vratnica.** Cena 40 vin., karton 60 vin.

XII. zvezek: **Korejska brata.** Črtica iz misijonov v Koreji. Cena 60 vin., karton 80 vin.

XIII. zvezek: **Boj in zmaga.** Povest iz Anama. Cena 60 vin., karton 80 vin.

XIV. zvezek: **Prisega huronskega glavarja.** Povest iz starejših misijonske zgodovine kanadske. Cena 60 vin., karton 80 vin. 1808 1

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

TRŽNE CENE.

Budimpešta 28. julija.

Pšenica za oktober	11:17
Rž za okt.	9:41
Oves za okt.	8:24
Koruza za maj l. 1909	7:30
Koruza za julij	7:55

Efektiv: 10 ceneje.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306.2 m, srednji vračni tlak 736.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stoječa barometra v m m	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
27	9. zveč.	37.8	17.6	sl. jug.	del. jasno	
28	7. zjutr.	38.6	17.4		del. obl.	2.1
	9. pop.	37.4	28.5	p. m. jug.	jasno	

Srednja včerajšnja temp. 21.6°, norm. 19.9°.

Širite, naročajte „Slovenca“!

Hotel „Ilirija“

Kolodvorske ulice 22.

Jutri v sredo, 29. julija velik koncert popolne „Društvene godbe“

pod osebnim vodstvom gosp. kapelnika
Vaclava Talich-a.

Vstop prost. Začetek ob 8. uri zvečer.

Za mnogobrojen obisk se uljudno
priporoča
1811 1—1

M. Novák.

1806 1—1

Globoko užaljeni naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, da je naš iskreno ljubljeni in nepozabni soprog, oziroma oče, gospod

Jakob Dermota

posestnik in usnar

danes ob 5. uri zjutraj v 60. letu starosti po dolgotrajni, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, ves vdan v voljo božjo mirno zaspal v Gospodu.

Pogreb se vrši v sredo, 29. julija, ob 8. uri zjutraj iz hiše žalosti št. 32 v Železnikih na domače pokopališče. Sv. maše zadušnice se bodo darovale v raznih cerkvah.

Draga rajnika priporočamo v blag spomin in pobožno molitev.

Železniki, dne 27. julija 1908.

Frančiška Dermota, soproga,
Dr. Anton, Jakob, Mihael, sinovi,
Marija, hči.

NA PRODAJ

je nova ennadstropna hiša, še 14 let davka prosta, s šestimi stanovanji, moderno urejena, z električno razsvitlavo, pralno kuhinjo, lepimi kletmi, prostornim vrtom za sočivje, s sadnim drevjem zasajenim, v bližini župne cerkve v Ljubljani. Hiša je najpripravnejša za kakega vpokojenca. Cena je jako zmerna, in se ista prodaja le radi prevzetja druge obriti.

Natančneje poizve se v upravnistvu tega lista. 1809 1—1

Malo stanovanje

za avgustov termin se oddaja na Tržaški cesti št. 4. 1810 3—1

Knjigovodja

vešč slovenskega, nemškega in italijanskega jezika, muzikalično izvežban, želi svojo službo premeniti. Prijazne ponudbe pod I. P. 1000 na upravnistvo „Slovenca“. 1785 (3—2)

Stanovanje v vili

4 sobe s pritliklinami se odda takoj ali za prihodnji termin mirni stranki. — Kje, pove upravništvo „Slovenca“. 1789 (3—3)

Služba orglavca in cerkovnika

se takoj odda v Št. Ilju, pošta Mislina, Štajersko. — Cecilijanci, ki so obenem rokodelci, imajo prednost. 1786 5—3

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-
čistil. sred-
stvo

Seydlin

Izdovolatelj
O. Seydl

Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

Dobi
se
tudi

SANATOGEN

prepotrebno krepi in osveževalno sredstvo za vsakogar, ki se čuti utrujenega in bednega, kakor sploh za nervozne in slabotne.

Od nad 7600 profesorjev in zdravnikov sijajno potrjen. Dobi se v lekarnah in drogerijah.

Brošure razpošilja franco in zastoj Bauer & Co., Berolla, SW. 48, glavno zastopstvo C. Brady, Dunaj, I., Fleischmarkt 1. 1738 8-1

Hiša

velika, najemninska, še davka prosta, z vsem potrebnim ter mešano trgovino tik prijaznega mesta na Sp. Štajerskem, kjer je dokaj Kranjcev naseljenih, je na prodaj za ceno 40.000 K. Izplačati je podpolovično. Istotam je na prodaj dvoje posestev, eno z gostilno. Naslov v upravnistvu.

Pletarska šola pri Sv. Barbari v Halozah

izdeluje in priporoča razne pletenine, kakor: jerbaške za razpošiljanje sadja, jezbase za perilo, košare za potovanje, koške za papir, mizice za cvetlice, razne stole in drugo pohištje iz vrbovine.

O cenah in tudi v sprejemu učencev daje pojasnila. 1766 5—3

Cena vrčku 20 vinarjev.

— Najboljše izvorno, dvojno vležano —

prazdroj (Urquell) in črno pivo (Bockbier)

645 80—37

:: iz meščanske budjeviške pivovarne se toči ::

v Sodnijskih ulicah 4 in na Rimski cesti 5.

Dobi se tudi pristni domači šampanjec.

Cena vrčku 20 v.

Dražbeni oklic.

Vlastelinstvo p. n. drja. Kalmana pl. Ghyczyja v Čabru prodaja dne 1. septembra 1908 svoji dve v občini Prezid, okraj Čabar na Hrvaškem se nahajajoči

posestvi

in sicer:

a) **Enonadstropno veliko zidano hišo z dvoriščem in zidanim hlevom** za izključno ceno **30.000 kron.** Hiša je primerna za prodajalno in gostilno. Ima tudi lepo obširno klet. Vse vrlo solidno zgrajeno. Pod streho se nahajajo še 4 obširne za stanovanje primere sobe. Hiša je pokrita z opeko, hlev z deskami. Katastralne parcele št. 173/1 v zemljiškoknjižnem vložku št. 320 površina znaša 176 □°.

b) **Enonadstropno hišo** zdolaj zidano, gori leseno, **dvorišče, hlev, njiva** katastr. parcele št. 271, 272, 273, 274, 275 v površini 1297 □° zemljiškoknjiž. vložka št. 1 (plemički) za izključno ceno **12.000 kron.** Ta hiša je tudi primerna za gostilno.

Pod to ceno se ne prodaja.

Prodajalec si pridržuje pravico, da izmed ustmenih ali pismenih ponudb svobodno izbere one, katere brez ozira na višino ponudbe po lastni previdnosti spozna za najprikladnejše.

Pismene ponudbe naj izvolijo reflektanti pred odrejenim rokom priposlati temu uradu in priložiti 10% varščino. Ustmene ponudbe na dan dražbe dne 1. septembra 1908 na licu mesta v Prezidu.

V Čabru, dne 24. julija 1908. 1807 2—1

Dr. Kalmana pl. Ghyczyja gozdarsko-dohodarni urad.

Samo še do 1. avgusta 60% nižje cene pri se h poletnih predmetih, kakor tudi: batist za dame, platnina, kostumi iz svetlega blaga, pique in platnena krila, dalje bluže s čipkami in iz batista, lister za gospode in dečke ter perilno blago za obleke kakor tudi blago za lahne poletne obleke.

„Angleško skladišče oblek“

O. BERNATOVIĆ 1326 45

Ljubljana, Mentni trg št. 5.

Podružnica v Spiljetu.

Glavna glavnica I I K 2.000.000. I I

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice št. 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje od dne vloge po

4 1/2 %

Kupuje in prodaja vrednostne papirje vseh vrst po kulantnem kurzu.

Podružnica v Celovcu.

I Rezervni fond I K 200.000. I I